

Bilinç, insanın içinde ya da ilişkide olduğu nesnel gerçekliğin anlaşılması için sürekli olarak işlediği düşünsel süreçlerin tümüdür. Sosyal gelişme ile, bu gelişmenin bir aşamasında zorunlu olarak ortaya çıkan 'dil', doğayla uğraşısında etkin bir güç olan emek, bilincin oluşması ve gelişmesinde temel etkenlerdir.

İnsan türü bilinç gücüyle, soyut-somut, dolaylı-dolaysız kendini, yaşamını etkileyen olgular, olaylar üzerine; bunların anlamları, özleri gerçekliği üzerine düşünür. Başka bir tanımla bilinç; dış dünyadan algılar, sezgiler aracılığıyla alınanla, dış dünyadaki olay, olgu, nesne, süreç hakkında yargı, yorum yapabilme yetisi, gücü ve sürecidir. Bu süreç, bilinci geliştirir. Bu sürecin yokluğu, engellenmesi ise bilincin yitirilmesine, işlevsizleşmesine neden olur. Varolduğunun ayırıcılığında oluş yeteneği, bu nedenle, salt insana özgüdür.

Bilinci yiten insan, temel tarihsel, sosyo-biyolojik özelliklerini de yitirir.

Düşünmez, uyar; eylemez, sürüklenir: etkin değil, edilgendir. Dolayısıyla yadsımaz, yineler, yinelenir.

Yadsıma, gelişmenin temel koşuludur. Her şeyin kutsal, en önemli şeylerin bile, bir gün yadsınabileceği gerçeği ise şimdilik temel bilimsel gerçektir.

Toplumsal bilinç ise, birikik bilgi denen; sosyo politik, hukuksal, sanatsal, etik, estetik ve dinsel bilgilerin genel ve bilinçsel bilinç üzerinde yönlendirici yaygın görüngüsüdür.

İnsan, yeryüzünde yaşayan akıllı bir canlı türü olmakla birlikte, yeryüzünün de bir evren içinde olduğu gerçeğini ortaya çıkaran varlıktır. Bu derin ama bitirilmemiş gerçeğe yarış oldukça uzun, karmaşık ve güçlüklerle dolu bir süreçtir. Yüzlerce ilkel görüş ve inanıştan, yüzlerce tanrı ve kralda kurtulup sürekli değişimi kavraması çok cana, çok yüzyıla , çok çabaya gerek duyurmuştur. Aynı gereklilikler bugün de geçerlidir. İnsanın evrimi, cansız evrenin evrimiyle karmaşık bir ilişki içinde süregelmiştir.

14 milyar yıl önce, büyük patlamayla oluşan bir evren; evrende, 200 milyar yıldız barındıran Samanyolu Gökadası; bu adanın yıldızlarından biri Güneş ve Güneş Sistemi, bu sistem içinde mini minicik bir yerküre; yaklaşık 5 milyar yıllık bir yerküre (dünyamız)...

Doğa bilimlerine göre, dünyanın evrende bir gezegen olarak oluşumundan yaklaşık 500 milyon yıl sonra denizler oluştu. Üzerinde hiç canlı barındırmayan dünyamız, 3 milyar yılın bilinmeyen bir döneminde su içinde ilk canlılara kavuştu. Bu canlılar tek hücreliler ve bakterilerdi. Bu gizemli, ürpertici süreç kavranamayacak derecede yavaş işliyordu. Dünyanın embriyonu ve ilk çağlarıydı bu dönem. Bir bebeğin sabırlı gelişimine benzetebiliriz bunu. İnanılmaz biçimde zaman değişe dönüşe ilerliyor ve 3 milyara yakın yıl geçtikten sonra oksijen tüketen hayvanlar çıkıyor ortaya. İlk organizmalardı bunlar. Karada ve denizde yaşayan bu canlıları, böcekler ve dinazorların ataları izledi. Dünyanın konuştu çoğalıyordu.400 milyon

yıllarının içindeki bu dönem, bilimde Paleozoic dönem olarak adlandırıldı. İlkel yaşamda da dendi buna. Canlı türleri çoğala dursun, gökyüzünde kuşlar uçmaya başlamıştı 200 milyonuncu yıllarda. 80 milyonuncu yıllara gelindiğinde doğanın sevimli ve korkunç yaratıkları dinozorlar, bugün bile tam olarak bilinmeyen bir nedenden ötürü yok olmuşlardı, arkalarında kendileri gibi dev izler bırakarak. Onlar için üzülecek insan yoktu henüz ortada. Doğa insanı beklemiyor, kendi iç dönüşümleriyle, kuraklık ve buzul çağlarıyla, bu çağların sona ermesiyle, ilk ağaçları ve maymunları yeryüzünde oluşturuyordu. 40 milyon yıl önceydi zaman

Ve 10 milyon yıl önce, bugün bilinen en eski insan benzeri yaratıklar Hindistan ve Afrika'da canlılar dünyasında yerini alıyor ve bize gelen evrimi başlatıyorlardı. Evrim Austrapolitek adıyla insanın atalarını Afrika'da yakalıyordu. Bilinen en eski el araçlarının üretildiği, insanın, bel kemiği yay biçiminde eğik olan atasının doğrulduğu, dik yürümeye başladığı bir döneme girildi. Homo Erectus Man, yani dik yürüyen adamdı bunun adı. Durmayan bu süreçte, çoğaldı, dönüştü doğa ve insan. Yüzbinli yıllara gelindiğinde konutlar yapmaya, avladıkları hayvanları pişirerek yemeye, yiyecek depolamaya, soğuktan korunmak için giyecek yapmaya başladılar. Daha az öldüler, değişimlerini hızlandırdılar, sindirim sistemlerinin dönüşümünü sağladılar. 40 bin yıl önce ölümlerini törenlerle gömmeye ve mağaralara ilk sanatsal duvar resimlerini çizmeye başladılar. Adına Fransa ve İspanya denen yeryüzü bölgesinde yaşayanlar bu işi ilk gerçekleştirenlerdi.

Evrenin bu en ilginç çocuğu; ateşi bulup kontrol eden ve kullanan, üretim aracı üreterek tüm doğadan, öteki canlılardan ve benzerlerinden ayrılan; sanat, bilim ve kültürde, sanayi ve teknolojiye kendini bile hayran bırakan gelişmeleri sağlayan; devrim üzerine devrim gerçekleştiren; gelişigüzel bir biyolojik etkinlik; milyonlarca yıllık sosyo ekonomik, binlerce yıllık politik, psikolojik, rastlantısal, yarı bilimsel, bilimsel çabalar sonucu kendi kaderini yönlendirme, belirleme yeteneklerine sahip bir tür olarak ortaya çıkan, 'algı dünyasının üstüne bir düşün dosyası kurabilen' güzelduygusal (estetik) bir biçim ve öze ulaşan insan bugün toplumsal, ekonomik, ekolojik, etik, psikolojik çirkinliklerle çevrelenmiş, geçmişini, bu gününü ve geleceğini, en kötü yeteneği olan **"uyum"** yeteneğine terk etmiştir. Bininci yıllarda yukarıdaki tarihsel/evrimsel gelişmenin bir yerinde şehir devletler kurarak uygarlığı, sanatı ve kültürü, yani insanın kendi kendini yaratmasını başlatan varlık, Homo Sapiens, akıllı insan, bugün aklını, ne kendine ne de evrimin getirdiği gerçekliğe uygun olarak kullanmamaktadır.

İşte bu, yüksek ilkeler oluşturup çirkin bir gerçeklikle yaşayan akıllı insan; tarihin bir döneminde, çeşitli etkenlerle, bilgi ve bilinç yetersizliği nedeniyle üretilen ulusal, dinsel ayrılıkları, günümüzde, özellikle bilinçli çarpıtmalar ile yalan ve demagoji üzerine kurarak günümüze taşımış, evrimine, gücüne ve yeteneğine hiç uymayan, akıl almaz savaşlarla, kıyımlarla, milyonlarca yıllık saygın geçmişini yok ediyor. Adına ve birikimine ihanet ettiriyor. Binlerce yıllık yalanlara boğuluyor. Biricik yeryüzünde, birlikte gelişip, birlikte değiştirdikleri ve doğa parçalarını ulusal ve dinsel adlarla adlandırıyor ve aynı saçma, gerekliliği ve gerçekliği olmayan olgulara, kavramlara dayanarak birbirini, yaratılarını, sevgilerini, umutlarını öldürüyorlar.

Peki neden?

Bu evrim, bu akıllara durgunluk veren süreç boşa mı yaşandı?

Çünkü bu sürecin içinde, toplumsallaşan insanın bir başka süreci de işliyordu. Üreten insan, üretenin ürününe el koyan insan çelişkisi; yani bilinen adıyla sınıflar savaşı ve evrimi sürüyordu. Bugün bu evrimin, en vahşi, en örgütlü, en teknolojik, en saldırgan, en kanlı, en bilinçli, en gelişkin ve en küresel çelişkisini yaşıyoruz. Bütün bu olan bitenler, bütün bu akılmaz sonuçların temel gerekçesi de işte bu sosyoekonomik gerçekliğin bilim ve teknolojiyle desteklenen, evrimin tarihsel durmayan durağıdır.

Üretenin, üretileni taşıyanın, üretileni tüketenin, tanıtanın, üretim sürecinde ve ilişkilerinde bir türlü sahip olmadıkları ile ilgilidir.

İşte her şey bu bilincin oluşmasını önlemek içindir. Her karmaşa, bu basit gerçeğin bilinmemesi içindir. Her yapay kimlik, her yapay savaş, her yapay ayırım, her din, her millet, her mezhep, her tarikat, her tanrı, bu bilincin birliğinin yaşama geçmemesi içindir.

Somutlarsak ve Türkiye'ye bakarsak, gerçeği, nasıl mı görürüz? Gerçek ki, bazen yanlış ilişkilendirilenleri koparmak, çoğu kez de doğru ilişkilendirmektir. 2 Aralık 2007 Sabah Gazetesi, Köşe Yazarı, Emre AKÖZ'ün yazısından bir alıntı ve hemen altındaki şiiri, bu yazının tümüyle ilişkilendirerek okursanız, ne gibi çıkarsamalar yapacaksınız bakalım.

"Aynı ülkede, aynı rejim içinde yaşasalar da, insanları birbirinden ayıran, hatta çatışmalarına y
ol
açan çeşitli faktörler var.

Eskiden, daha çok " **sınıfsal** " ayırlardan söz ederdik: **Zengin-fakir, burjuva-işçi** gibi...

1980'lerden itibaren " **kimlikler** " öne çıktı: **Cinsel, dinsel, etnik** farklılıklar...

Son dönemde, " **Kürt sorunu** " nedeniyle yoğun bir tartışma içindeyiz. Bu konudaki önemli sorulardan biri de şu:

"Kürt kimliğinin, Türk kimliğinden farkı nedir?"

Gelenek-görenek açısından uzak düşmeyen... Evlilik ve din sayesinde birbirine sıkıca bağlanmış bu grupların ayrımı hangi noktada temelleniyor?

Siyaset bilimci Prof. **Mümtazer Türköne**, "*Dil..* " diyor, "*sadece dil farkı var aralarında. Onun ötesinde bir çizgi çizilemez...*"

Bejan Matur'u dinleyene kadar bu yaklaşım bana da makul geliyordu.

Ancak... Şiir gibi zor bir alanda Türkçe at koşturan... Rüyalarını dahi Türkçe gören... Kırık dökük Kürtçesini ise sadece annesiyle paylaşan Matur... Nasıl oluyor da kendini Kürt hissediyor?

Kültür ortak... Dil ortak... Din ortak... Peki, bu farklılık hissi nerede temelleniyor?

Yoksa farklılık hissini yaratan, taa çocukluktan gelen o ritim ve melodi algısı mı? Bu kadar basit ve bu kadar karmaşık mı?"

Ellerinize ve Yalana Dair

Bütün taşlar gibi vekarlı,
hapiste söylenen bütün türküler gibi kederli,
bütün yük hayvanları gibi battal,
ağır ve aç çocukların dargın yüzlerine benzeyen elleriniz.
Arılar gibi hünerli hafif, sütlü memeler gibi yüklü,
tabiat gibi cesur
ve dost yumuşaklıklarını haşin derilerinin altında gizliyen
elleriniz.

Bu dünya öküzün boynuzunda değil,
bu dünya ellerinizin üstünde duruyor.

Ve insanlar,
ah, benim insanlarım,
yalanla besliyorlar sizi, halbuki açsınız,
etle, ekmekle beslenmeğe muhtaçsınız.
Ve beyaz bir sofrada bir kere bile yemek yemeden
doyasıya,
göçüp gidersiniz bu her dalı yemiş dolu dünyadan.
İnsanlar, ah, benim insanlarım,
hele Asyadakiler, Afrikadakiler,
Yakın Doğu, Orta Doğu, Pasifik Adaları
ve benim memleketlilerim,
yani bütün insanların yüzde yetmişinden çoğu,
elleriniz gibi ihtiyar ve dalgınsınız,
elleriniz gibi meraklı, hayran ve gençsiniz.
İnsanlarım, ah, benim insanlarım,
Avrupalım, Amerikalım benim,
uyanık, atak ve unutkanların ellerin gibi,
ellerin gibi tez kandırılır,
kolay atlatılırsın...

İnsanlarım, ah, benim insanlarım,
antenler yalan söylüyorsa,
yalan söylüyorsa rotatifler,
kitaplar yalan söylüyorsa,
duvarda afiş, sütunda ilan yalan söylüyorsa,
beyaz perdede yalan söylüyorsa çıplak baldırları kızların,
dua yalan söylüyorsa,
ninni yalan söylüyorsa,

Evrenden Türkiye'ye Bakabilmek

Yazar Dr. Rifat Oymak
Cuma, 16 Ekim 2009 01:53

---

rüya yalan söylüyorsa,
meyhanede keman çalan yalan söylüyorsa,
yalan söylüyorsa umutsuz günlerin gecelerinde ayışığı,
ses yalan söylüyorsa,
söz yalan söylüyorsa,
ellerinizden başka herşey
herkes yalan söylüyorsa,
elleriniz balçık gibi itaatli,
elleriniz karanlık gibi kör,
elleriniz çoban köpekleri gibi aptal olsun,
elleriniz isyan etmesin diyedir.
Ve zaten bu kadar az misafir kaldığımız
bu ölümlü, bu yaşanası dünyada
bu bezirgan saltanatı, bu zulüm bitmesin diyedir.

Nazım HİKMET